

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 3 września 2020 r.

Pozycja 41

POSTANOWIENIE z dnia 25 sierpnia 2020 r. Sygn. akt SK 65/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Julia Przyłębska – przewodniczący
Zbigniew Jędrzejewski
Leon Kieres
Justyn Piskorski – sprawozdawca
Bartłomiej Sochański,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 25 sierpnia 2020 r., skargi konstytucyjnej G.M. o zbadanie zgodności:

art. 2 punkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1393) z art. 2, art. 22 w związku z art. 20 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

umorzyć postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. W skardze konstytucyjnej z 30 maja 2018 r. (wniesionej 1 czerwca 2018 r.) skarżąca zakwestionowała zgodność art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1393; dalej: ustawa o ograniczeniu działalności) z art. 2, art. 22 w związku z art. 20 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

1.1. Skarga konstytucyjna została wniesiona w wyniku następującego stanu faktycznego:

Skarżąca była zatrudniona na stanowisku głównego specjalisty w ministerstwie, a tym samym była członkiem korpusu służby cywilnej. Jednocześnie z zajmowaniem wskazanego stanowiska, skarżąca od maja 2014 r. prowadzi na własny rachunek działalność gospodarczą.

Skarżąca w wykonaniu obowiązku wynikającego z ustawy o ograniczeniu działalności złożyła 31 marca 2015 r. oświadczenie o stanie majątkowym, w którym podała informacje o prowadzonej działalności gospodarczej.

Dyrektor Generalny ministerstwa wezwał skarżącą do podania w terminie do 3 czerwca 2015 r. daty zakończenia prowadzonej działalności gospodarczej, niezgodnej z ustawą o ograniczeniu działalności. Ponieważ skarżąca nie zaprzestała prowadzenia działalności, 9 czerwca 2015 r. doszło do rozwiązania z nią stosunku pracy na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 kodeksu pracy w związku z art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ograniczeniu działalności. Nie wszczęto przeciwko skarżącej postępowania dyscyplinarnego. Skarżąca złożyła w terminie odwołanie do sądu pracy.

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 5 kwietnia 2016 r. oddalił powództwo skarżącej. W uzasadnieniu wyroku sąd uznał, że stanowisko równorzędne pod względem płacowym to stanowisko zapewniające wynagrodzenie na takim samym poziomie płacowym. Nie oznacza to jednak, że wynagrodzenia nie mogą różnić się kwotowo. Muszą mieścić się jedynie w określonym przedziale mnożników kwoty bazowej, które to mnożniki ustalane są w akcie prawnym rangi podustawowej, tj. rozporządzeniu.

Skarżąca wniosła apelację od powyższego wyroku. Sąd Okręgowy w Warszawie XXI Wydział Pracy wyrokiem z 4 listopada 2016 r. oddalił apelację skarżącej. W uzasadnieniu wyroku sąd podtrzymał argumentację wyrażoną w wyroku sądu rejonowego.

Skarżąca wniosła skargę kasacyjną od powyższego orzeczenia. Postanowieniem z 20 lutego 2018 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

1.2. W skardze konstytucyjnej skarżąca wskazała, że przywołany przez nią przepis jest przez Sąd Najwyższy rozumiany w ten sposób, że stanowisko równorzędne pod względem płacowym to stanowisko zapewniające wynagrodzenie na takim samym poziomie płacowym, co nie oznacza, że relacja ta spełnia się tylko wtedy, gdy wynagrodzenia nie będą się różnić kwotowo (czemu dał wyraz w wyroku z 24 czerwca 2015 r., sygn. akt [...]). Według skarżącej, taki wniosek prowadzi do stwierdzenia, że o takim samym poziomie decydują przedziały płacowe w aktach podustawowych ustalane dla poszczególnych kategorii urzędników. Według skarżącej, takie unormowanie narusza zasadę poprawnej legislacji, a tym samym jest niezgodne z zasadą demokratycznego państwa prawnego wyrażoną w art. 2 Konstytucji.

1.3. Ponadto skarżąca podniosła również, że skarżony przepis narusza wymóg wprowadzania ograniczeń swobody działalności gospodarczej jedynie w drodze ustawy. Rozporządzenia nie są bowiem wydawane na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w treści skarżonego przepisu. W ocenie skarżącej, taka konstrukcja przepisów może powodować, że pewne osoby, których sytuacja płacowa nie ulegnie zmianie, będą w oparciu o zmienione mnożniki traktowane jako objęte zakazem, o którym mowa w skarżonym przepisie, pomimo wcześniejszego wyłączenia z jego zakresu przedmiotowego.

2. W piśmie z 18 grudnia 2019 r. Prokurator Generalny wniosł o umorzenie postępowania na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) wobec niedopuszczalności wydania wyroku.

3. W piśmie z 18 czerwca 2020 r. Marszałek Sejmu wniosł o umorzenie postępowania na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK wobec niedopuszczalności wydania wyroku.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Skarga konstytucyjna stanowi nadzwyczajny środek ochrony konstytucyjnych praw i wolności, a jej wniesienie jest uwarunkowane spełnieniem wymogów wynikających zarówno z art. 79 ust. 1 Konstytucji, jak i przepisów ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK). W tym kontekście Trybunał Konstytucyjny przypominał, że w każdym stadium postępowania jest obowiązany badać, czy nie zachodzą ujemne przesłanki obligatoryjnego umorzenia postępowania (por. postanowienie TK z 16 marca 2005 r., sygn. SK 41/03, OTK ZU nr 3/A/2005, poz. 31 i przywołane tam orzeczenia). Weryfikacja dopuszczalności skargi konstytucyjnej nie kończy się w fazie jej wstępnego rozpoznania, lecz jest aktualna przez cały czas jej rozpatrywania (zob. np. postanowienie TK z 14 grudnia 2011 r., sygn. SK 29/09, OTK ZU nr 10/A/2011, poz. 130 i cytowane tam orzecznictwo).

1.1. Stosownie do treści art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia. Z utrwalonej linii orzeczniczej Trybunału wynika przy tym, że do wyczerpania drogi prawnej w rozumieniu art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK dochodzi w momencie, gdy skarżący uzyska prawomocne orzeczenie w następstwie skorzystania z przysługujących mu zwyczajnych środków odwoławczych. Podjęcie dalszych kroków zmierzających do wzruszenia takiego orzeczenia, także wtedy gdy towarzyszy im wydanie w sprawie dalszych rozstrzygnięć, nie mieści się już w zakresie pojęcia „wyczerpanie drogi prawnej” (zob. postanowienie z 21 marca 2018 r., sygn. Ts 195/17, OTK ZU B/2018, poz. 135). Biorąc to pod uwagę Trybunał podkreśla, że ostatecznym orzeczeniem w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, wydanym w postępowaniu cywilnym, jest prawomocny wyrok lub postanowienie, natomiast skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Zatem termin do wniesienia skargi konstytucyjnej rozpoczyna bieg w momencie uzyskania przez skarżącego prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji. Podkreślić przy tym należy, że wniesienie skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia nie ma znaczenia dla biegu tego terminu (zob. postanowienie z 16 kwietnia 2013 r., sygn. Ts 21/13, OTK ZU nr 4/B/2013, poz. 439).

1.2. W oparciu o powyższe ustalenia należało uznać, że w niniejszej sprawie ostatecznym orzeczeniem w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji jest prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie XXI Wydział Pracy z 4 listopada 2016 r. W związku z tym to od daty doręczenia tego orzeczenia rozpoczął bieg terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej.

1.3. W niniejszej sprawie skarżąca wniosła skargę konstytucyjną 1 czerwca 2018 r., czyli 3 miesiące po doręczeniu pełnomocnikowi skarżącej postanowienia Sądu Najwyższego odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wniesienie skargi nastąpiło zatem już po upływie trzymiesięcznego terminu przewidzianego w dyspozycji art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK.

Mając na uwadze powyższe, postępowanie należało umorzyć na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK z uwagi na niedopuszczalność wydania wyroku.